

har taget den høiere Flugt, og har forvandlet sig til et Academie, paa hvilket Standpunkt den ikke vel har kunnet holde sig; idetmindste er den oprindelige Stiftelse, hvortil netop de Soranske Midler ere knyttede, den af Kong Frederik den Anden stiftede Sorø Skole, og ikke det af Kong Christian den Fjerde stiftede Sorø Academie; men disse Spørgsmaal skal jeg ikke gaae ind paa. En æret Taler gjorde opmærksom paa, at der var fastsat en Tid, naar det skulde komme til Afgjørelse, hvorledes denne Gjæld skulde afdrages og forrentes, nemlig den Tid, naar Normalreglementerne for Sorø Academie og det lærde Skolevæsen bleve bragte i Stand. Ja, det er saa, denne Tid er virkelig nævnt i Resolutionerne; men den samme Lovgiver, der sagde dette, kunde ikke faae disse Normalreglementer fremmede, og derved blev Forholdet forrykket, idet der siden er foregaaet saadanne Forandringer med Sorø Academie, at, hvad man end tænker om Sorø Academie og dets Midlers fremtidige Anvendelse, saa troer jeg dog, at det Normalreglement, der i sin Tid derfor vil blive givet af den lovgivende Magt, eller de Beslutninger, der derom ville blive tagne, ville være meget væsentlig forskjellig fra hvad der foresvævede dengang, da dette Laan blev ydet. Vil man forresten gaae ud fra den Tid, da Laanet blev ydet, da er det ganske vist og sikkert, at, hvis der i det Dieblik var opgjort et Normalreglement for Sorø Academie, og alle de derved Ansatte vare bragte paa heldigere Bilkaar, end overhovedet Embedsmændene ved nogensomhelst anden Underviisningsanstalt i Danmark, vilde Sorø Academie dengang have havt et meget stort Overflud. Fra Academiets Side var Gønnen til at give Capitalen bort dengang ikke paa nogen Maade tvivlsom, fordi det intet Normalreglement var; thi det var i de Aar, hvorom her er Tale, i Aarene 1845—46, fuldkommen sikkert, at intet Normalreglement for de bestaaende Stiftelser i Sorø kunde løbe saa høit op, at ikke Sorø Academie dengang beholdt et stort Overflud; men det, der maaskee var Tvivl underkastet, var, om Normalreglementet for Skolerne behøvede at løbe saa høit op. Man har imidlertid ikke ved Forhandlingerne i begge Thing om det lærde Skole-

væsens Budget fundet, at der kunde foretages saa betydelige Reductioner, navnlig med Hensyn til Gagerne, at det lærde Skolevæsen kunde blive istand til at betale denne Gjæld. Jeg troer derfor, at Hovedsummen er det, at der er givet Noget halvveis engang, som man paa den ene Side ikke vilde afflaae og paa den anden Side heller ikke vilde give fuldkommen, og Lovudkastet er altsaa et Andragende om, at man for denne Gang, siden Gaven er tagen i Benyttelse, nu vil gjøre Gaven fuldkommen. Jeg vil endnu tilføie en Bemærkning, at man maaskee ogsaa kunde lade sig afholde derfra ved den Tanke: Ja, give vi først en Gave, saa kommer der Forlangender om flere. Men det vil for Fremtiden aldrig være muligt, at fremkomme med Forlangender under saadanne Forhold. Herefter vil man ikke først kunne faae en saadan ubestemt Begunstigelse og siden komme med Andragende om at faae den oversført til en bestemt Gave. Herefter vil man komme til fra første Dieblik bestemt at forlange, hvad man venter at faae, og det vil enten blive tilstaaet eller afflaet. Med disse Bemærkninger skal jeg fuldkommen overlade Lovudkastets Skjæbne til det ærede Thing.

Krabbe: Jeg kan ikke nægte, at jeg havde troet, at Udvalget var kommet til et ganske andet Resultat, nemlig at det havde tilraadt Lovforslagets Antagelse; thi jeg indseer ikke, hvorfor en Capital skal vedblive at figurere i Regnskaberne, sjøndt man har den Overbeviisning, at den almindelige Skolefond aldrig vil kunne tilbagebetale Gjælden. En æret Taler, som tillige er Medlem af Udvalget (S. Sørensen), har rigtignok gjort opmærksom paa de store Indtægter, den almindelige Skolefond er i Besiddelse af. Men han maa dog erindre om, at disse store Indtægter ikke engang ere tilstrækkelige til at vedligeholde alle Skolerne, men at den ærede Kultusminister endogsaa har seet sig nødsaget til at maatte foreslaae tvende lærde Skolers Nedlæggelse, hvoraf den ene, som jeg kjender, er i Rønne paa Bornholm, og som ikke alene for Diebliffet er meget stærkt frekventeret, men ved hvis Nedlæggelse Bornholms Indvaanere endogsaa ville blive berøvede, Adgang til al høiere videnskabelig Dannelse. Jeg for min Part indseer derfor virkelig ikke, hvor-